

STANISŁAW KONSTANTY

* 13 XI 1920, Czerwone

† 29 II 1988, Szczytno

Stanisław Konstanty urodził się w sobotę 13 listopada 1920 roku w Czerwonym, niewielkiej wsi należącej obecnie administracyjnie do województwa podlaskiego, powiatu kolneńskiego, gminy Kolno. Jego ojciec, Stanisław Konstanty, przyszedł na świat 7 października 1882, zmarł 13 października 1932. Jego matka — Bronisława Konstanty z d. Banach — urodziła się 9 kwietnia 1888, a odeszła do wieczności 3 grudnia 1971. Rodzice Stanisława Konstantego pobrali się 26 stycznia 1920 roku w kolneńskim kościele parafialnym¹. Ślubu udzielił ks. Julian Czarnowski (1885–1930). Stanisław i Bronisława Konstanty byli rolnikami, posiadali 10-hektarowe gospodarstwo w Czerwonym. Ich pierworodny syn Stanisław miał młodszego rodzeństwo: brata Alfonsa (1923–2012) i dwie siostry — Reginę (1928–) oraz Annę (1932–2021)². Alfons

¹ Stanisław Konstanty był wtedy wdowcem. Jego pierwsza żona, Eleonora Długozima, zmarła 31 III 1919.

² Matka Stanisława Konstantego i jego brat Alfons są pochowani na cmentarzu komunalnym w Kolnie (kwatery B, rząd 9, numer grobu 32).

został rolnikiem, Anna – nauczycielką³, a Regina wybrała życie klasztorne we Wrocławiu.

Przed II wojną światową Stanisław Konstanty zdobył wykształcenie na poziomie szkoły powszechnej. W czasie okupacji działał w strukturach podziemnych. Był żołnierzem Armii Krajowej od 15 listopada 1941 do 30 października 1944 w stopniu plutonowego i posługiwał się pseudonimem „Socha”. Od czerwca 1943 do stycznia 1945 brał udział w działaniach dywersyjno-sabotażowych, uczestniczył np. w zbrojnym napadzie na stację wąskotorową w Kolnie, ataku na żandarmów niemieckich pod Lachowem i Górskiem, w akcji pod wsią Żelazna. Jego oddziałem AK dowodził porucznik Stanisław Olszak, pseudonim „Szarecki”, i odbierał od niego przysięgę wojskową.

Wiosną 1945 Stanisław Konstanty rozpoczął naukę w Uniwersytecie Ludowym w Krasnem, który przygotowywał uczniów do nauki w gimnazjum. Od 1945 do 1946 uczył się w Gimnazjum Rolniczym w Łomży, następnie w latach 1946–1949 uczęszczał do 3-letniego Państwowego Męskiego Liceum Rolniczego w Szamotułach, które ukończył 31 III 1949 roku. W 1950 został pracownikiem Wydziału Rolniczego PZRN w Biskupcu. Rok później przeniesiono go do Olsztyna, by wspomagał organizację i uruchamianie ośrodków szkolenia. W 1952 trafił do Bartoszewic i podjął pracę jako nauczyciel. W okresie 1953–1954 był kierownikiem ds. budowy i organizacji w Ośrodku Szkolenia w Malinowie (powiat działdowski).

Stanisław Konstanty ze szczycieńskim Liceum Ogólnokształcącym związał się od 1957 roku. Najpierw powierzono mu kierowanie internatem szkolnym (1957–1979), następnie do tych obowiązków doszło nauczanie wychowania technicznego (1964–1978). W drugiej połowie lat 50. XX w. organizował internat szkolny w budynku przy ulicy Polnej 16; gmach ten zachował się do naszych czasów. Od 1969 roku, tj. od chwili, gdy powstawały obiekty nowego LO, uczestniczył w urządzaniu bursy przy ulicy Jerzego Lanca 1 (obecnie Jerzego Lanca 10). Z zawodu odszedł w 1980 roku. Do pracy w LO przyjął go dyrektor Michał Mazur (1913–1984), a na emeryturę przeniósł dyrektor Józef Godycki-Ćwirko (1929–2018).

W czasie pracy w szczycieńskim Liceum Ogólnokształcącym Stanisław Konstanty pełnił funkcję prezesa Ogniska ZNP, a także przewodniczącego komisji rewizyjnej tejże organizacji. Przez dwie kadencje był sekretarzem Podstawowej Organizacji Partyjnej; do PZPR należał od 1962 roku. Otrzymał m.in. Nagrodę II stopnia Ministra Oświaty i Wychowania (1979) oraz Nagrodę Kuratora Okręgu Szkolnego (Olsztyn, 1973). Został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi (1975) i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

³ Anna Konstanty wyszła za mąż za Jerzego Kubraka (1928–1997). Obydwoje spoczywają na cmentarzu komunalnym w Kolnie (kwatery B, rząd 9, numer grobu 31).

Profesor Stanisław Konstanty był żonaty z nauczycielką⁴ Reginą Konstanty z d. Kubrak (1923–1991), również urodzoną w Czerwonym. W tym związku urodzili się synowie: Michał (1950–) i Adam Janusz (1951–2015)⁵. Michał Konstanty ukończył szczycieńskie LO w 1968 roku, a jego brat w 1969. Michał Konstanty wybrał karierę wojskową, kończąc Wyższą Szkołę Oficerską Wojsk Pancernych im. Stefana Czarneckiego w Poznaniu i dosłużył się stopnia podpułkownika; w 1997 roku przeszedł w stan spoczynku. Z kolei Adam Janusz Konstanty został nauczycielem wychowania fizycznego w tutejszych szkołach – podstawowej⁶ i średniej po ukończeniu olsztyńskiej Wyższej Szkoły Nauczycielskiej (1973). Ostatni adres szczycieński Stanisława Konstantego to blok przy ulicy Fryderyka Leyka 25a.

Profesor Stanisław Konstanty był miłośnikiem przyrody. Zmarł w poniedziałek 29 lutego 1988 roku po ciężkiej chorobie. Został pochowany na cmentarzu komunalnym w Szczytnie 3 marca 1988 (kwatery D III, rząd VII, numer grobu 9).

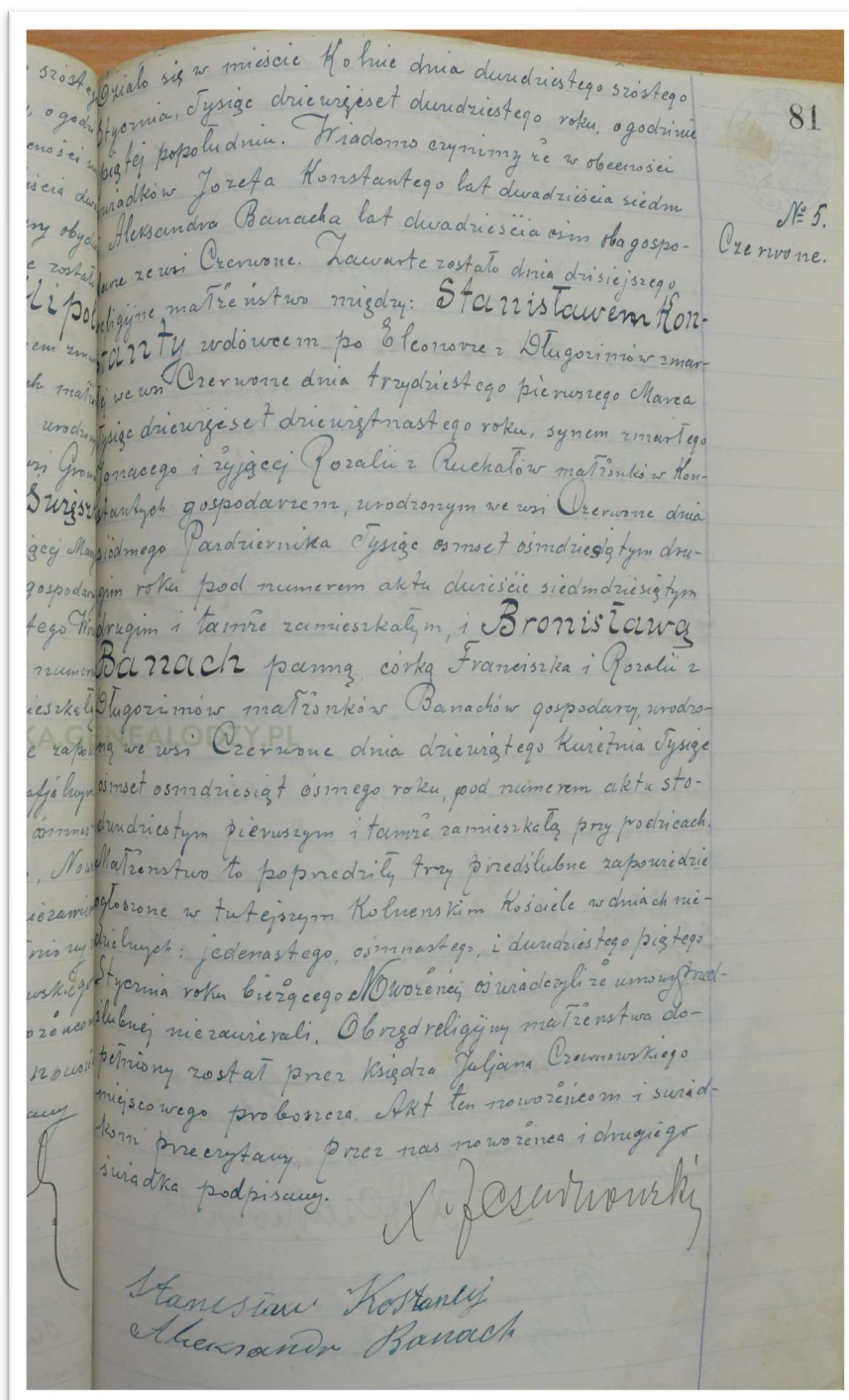
⁴ Regina Konstanty była nauczycielką. W Szczytnie pracowała w dwóch szkołach podstawowych: nr 1 i nr 2.

⁵ Adam Janusz Konstanty jest pochowany na cmentarzu komunalnym w Szczytnie (kwatery II C, rząd VI, numer grobu 7).

⁶ W roku szkolnym 1973/1974 był moim nauczycielem wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej nr 3 im. Marii Skłodowskiej-Curie. Np. w 2008 roku kierował praktykami pedagogicznymi w Nauczycielskim Kolegium Języków Obcych w Szczytnie.

ANEKS FOTOGRAFICZNY⁷

RODZINA

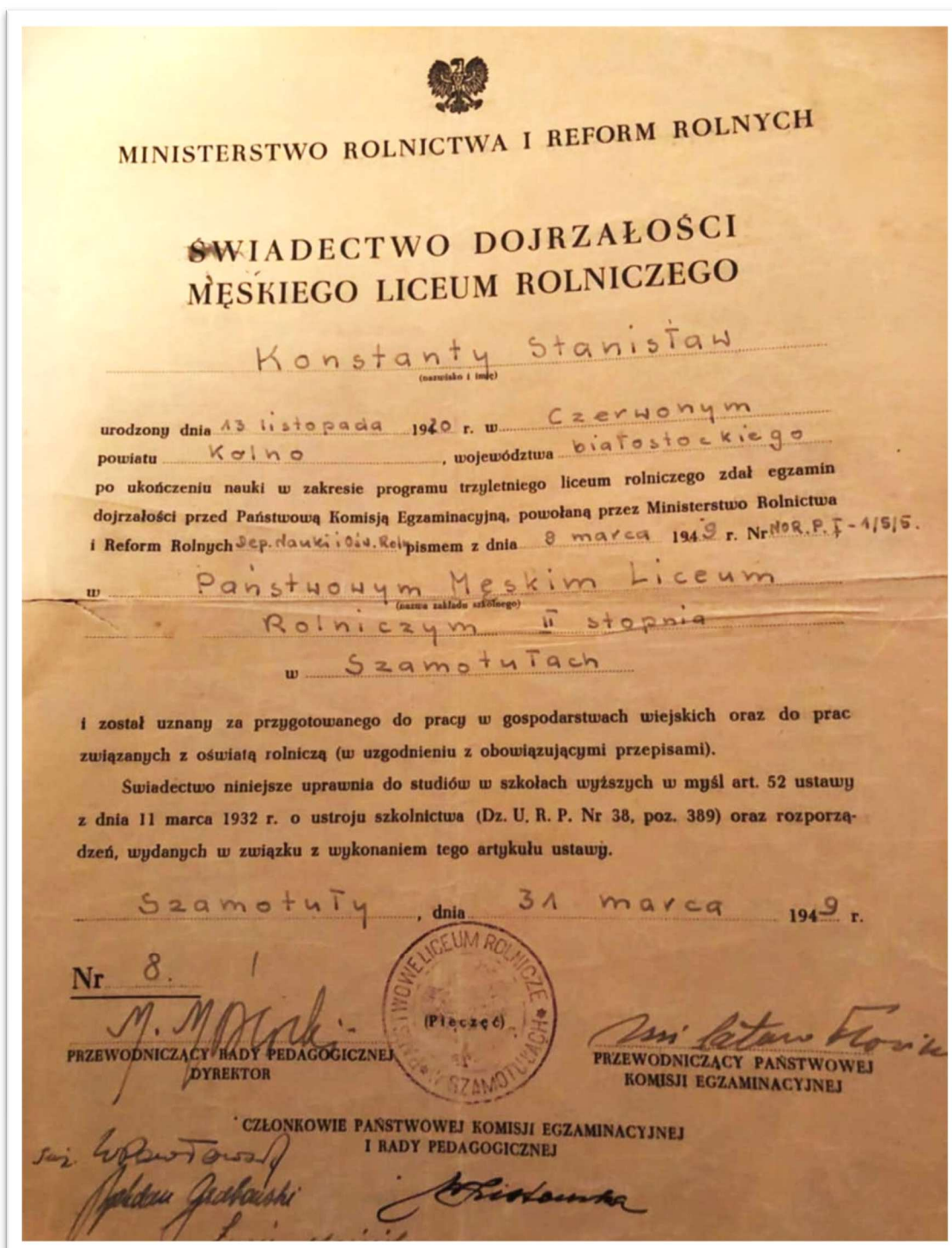

Ryc. 1. Akt zawarcia związku małżeńskiego przez Stanisława Konstantego (ojca) i Bronisławę Banach (Kolno, 26 I 1920).

Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1851&se=&sy=1920&kt=2&pplik=004-005.jpg&x=0&y=169&zoom=3.5> (27 II 2025)

⁷ Ryciny bez wskazanego źródła pochodzą z archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie.

EDUKACJA

Ryc. 2. Świadectwo dojrzałości Stanisława Konstantego (Szamotuły, 31 III 1949).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

 MINISTERSTWO ROLNICTWA
 CENTRALNY ZARZĄD SZKOLENIA KADR
 Ośrodek Szkolenia Kadr Mechanizacji Rolnictwa
 W Rodymnie

ZAŚWIADCZENIE

UKOŃCZENIA KURSU obsługi kombajna z.b. S.A.

Obywatel Konstanty Stariś
 urodzony dnia 13 listopada 1920 r. w Czernonem
 powiat Kolno województwo Białystok
 ukończył kurs obsługi i nadzoru techn. kombajna S.A.
 w czasie od dnia 30 czerwca do dnia 5 lipca
 z ogólnym wynikiem pomyslnym
 został zakwalifikowany jako doradca techn. w zakresie
obsługi i eksploatacji kombajna z.b. S.A.
Rodymno, dnia 5 lipca 1953 r.

Nr zaświadczenia 23/531

KOMISJA EGZAMINACYJNA

Ryszard Fofone

[signature]

pieczęć

PRZEWODNICZĄCY KOMISJI

[signature]

DELEGAT Min. P.G.R.

[signature]

Ryc. 3. Zaświadczenie o ukończeniu kursu obsługi kombajnu (1953).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

PRYWATNIE

Ryc. 4. Regina i Stanisław Konstantowie na zimowym spacerze z dziećmi – Adamem Januszem (z lewej) i Michałem (Malinowo, 1954).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

**Ryc. 5. Regina i Stanisław Konstantowie na weselu syna Michała z Ewą Pawłowską
(Poznań, 23 VI 1973).**

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

Ryc. 6. Stanisław Konstanty z wnuczką Anią, córką Michała.

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

Z ŻYCIA SZKOŁY

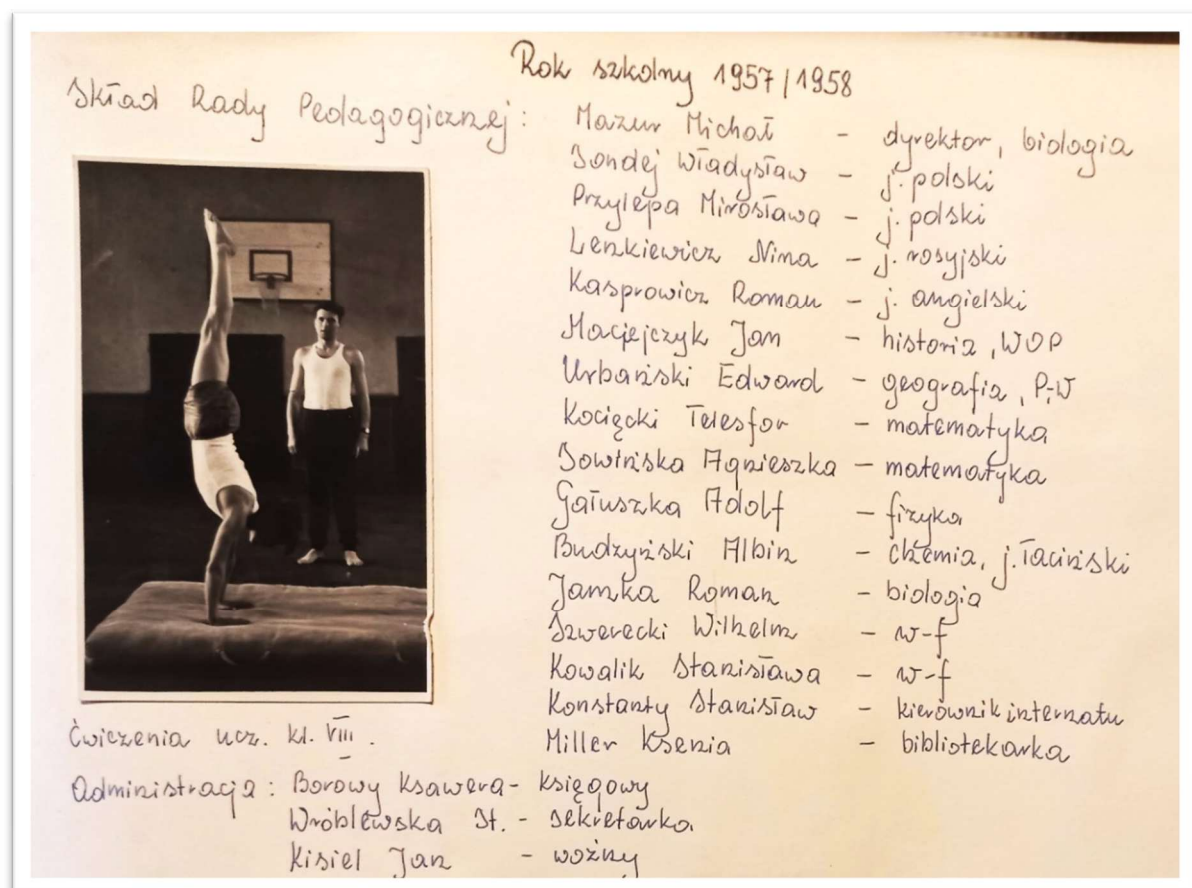

Ryc. 7. Stanisław Konstanty (czwarty z prawej) razem z nauczycielami Ośrodka Szkolenia w Malinowie i synem Michałem (1954).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

Ryc. 8. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1946–1970 funkcjonowało m.in. Liceum Ogólnokształcące i w którym Stanisław Konstanty nauczał wychowania technicznego w latach 1964–1970. Szczytno, ul. Jana Kasprowicza 1.

Ryc. 9. Karta z kroniki LO z lat 1945–1970, opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. W składzie Rady Pedagogicznej w r. szk. 1957/1958 po raz pierwszy – Stanisław Konstanty jako kierownik internatu.

Ryc. 10. Kartka z kroniki szkolnej LO z lat 1945-1970, opracowanej przez profesorów Alinę Wrońską i Romana Kasprowicza. Członkowie Rady Pedagogicznej LO w r. szk. 1958/1959. Od lewej: Jan Maciejczyk, Adolf Gałuszka, NN, Stanisława Motuk, NN, NN, Michał Mazur, Albin Budzyński, Stanisław Konstanty, NN.

Do zebranych przemawia polonista Władysław Sondej.

Ryc. 11. Matura w r. szk. 1958/1959. Dyrektor Michał Mazur przemawia do absolwentów. Od prawej profesorowie: Stanisław Konstanty, Wilhelm Szwerecki, Albin Budzyński, Władysław Sondej, Michał Mazur, Piotr Wiśniewski (?), Jan Maciejczyk.

**Ryc. 12. Współczesny widok na budynek Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Stanisław Konstanty uczył wychowania technicznego w latach 1970–1978.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

**Ryc. 13. Współczesny widok na wejście do budynku Liceum Ogólnokształcącego,
w którym Stanisław Konstanty uczył wychowania technicznego w latach 1970–1978.**

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 14. Grono pedagogiczne i absolwenci Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie po rozdaniu świadectw maturalnych 20 V 1971 roku.

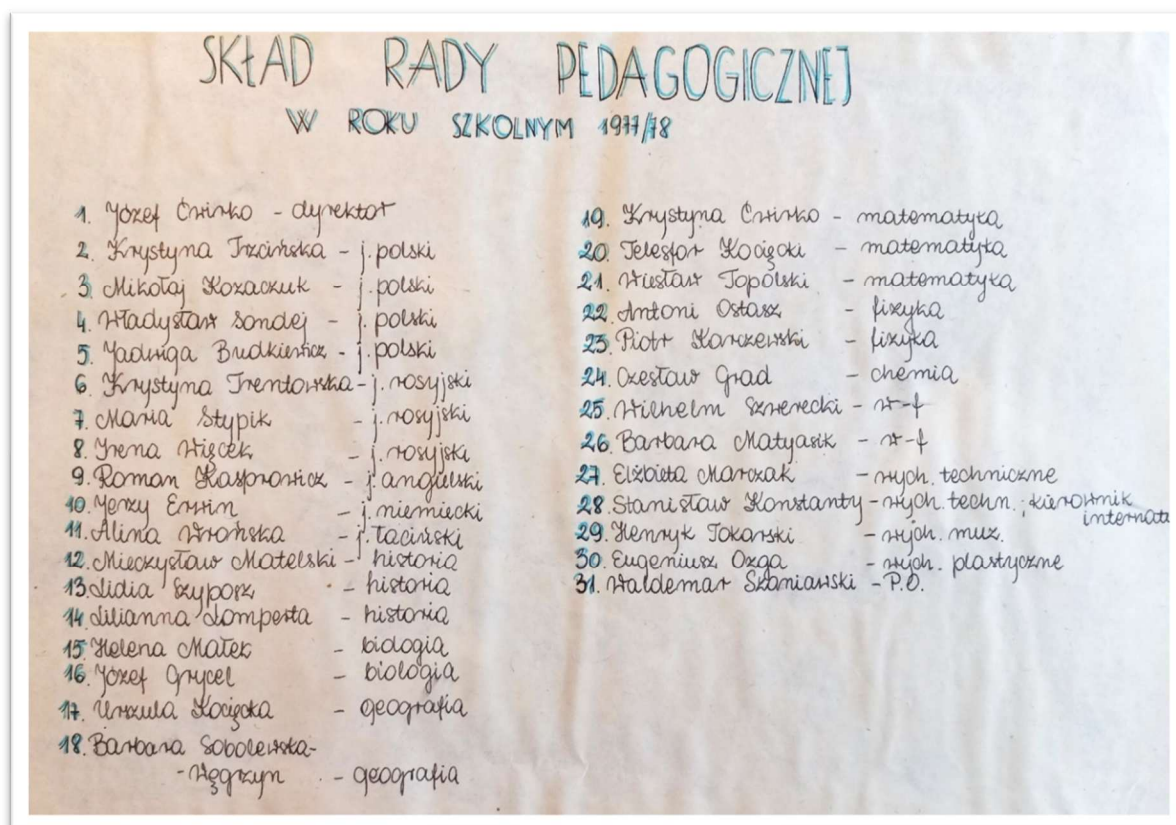
Stoją od prawej profesorowie: Władysław Prystupa, Michał Mazur, Jerzy Wojciechowski.

Stoją od prawej profesorowie: Roman Kasprowicz, Mieczysław Matelski, Stanisław Konstanty (między nimi w drugim rzędzie), Władysław Sondej, Nina Czerniawska, Alina Wrońska, Telesfor Kocięcki.

Na samej górze pierwszy z lewej – prof. Wilhelm Szwerecki.

Ryc. 15. Przemówienie okolicznościowe dyrektora Józefa Godyckiego-Ćwirki z okazji pożegnania prof. Niny Czerniawskiej (1 I 1978). Od lewej profesorowie: Józef Godycki-Ćwirko, Helena Małek, Lidia Szyposz, Mikołaj Kozaczuk, Krystyna Trentowska, Stanisław Konstanty, Roman Kasprawicz, Wilhelm Schwerecki, Krystyna Ćwirko, Alina Wrońska, Nina Czerniawska. Od prawej profesorowie: Mieczysław Matelski, Maria Stypik. Ósma z prawej – Jadwiga Budkiewicz, dziewiąta – Urszula Kocięcka.

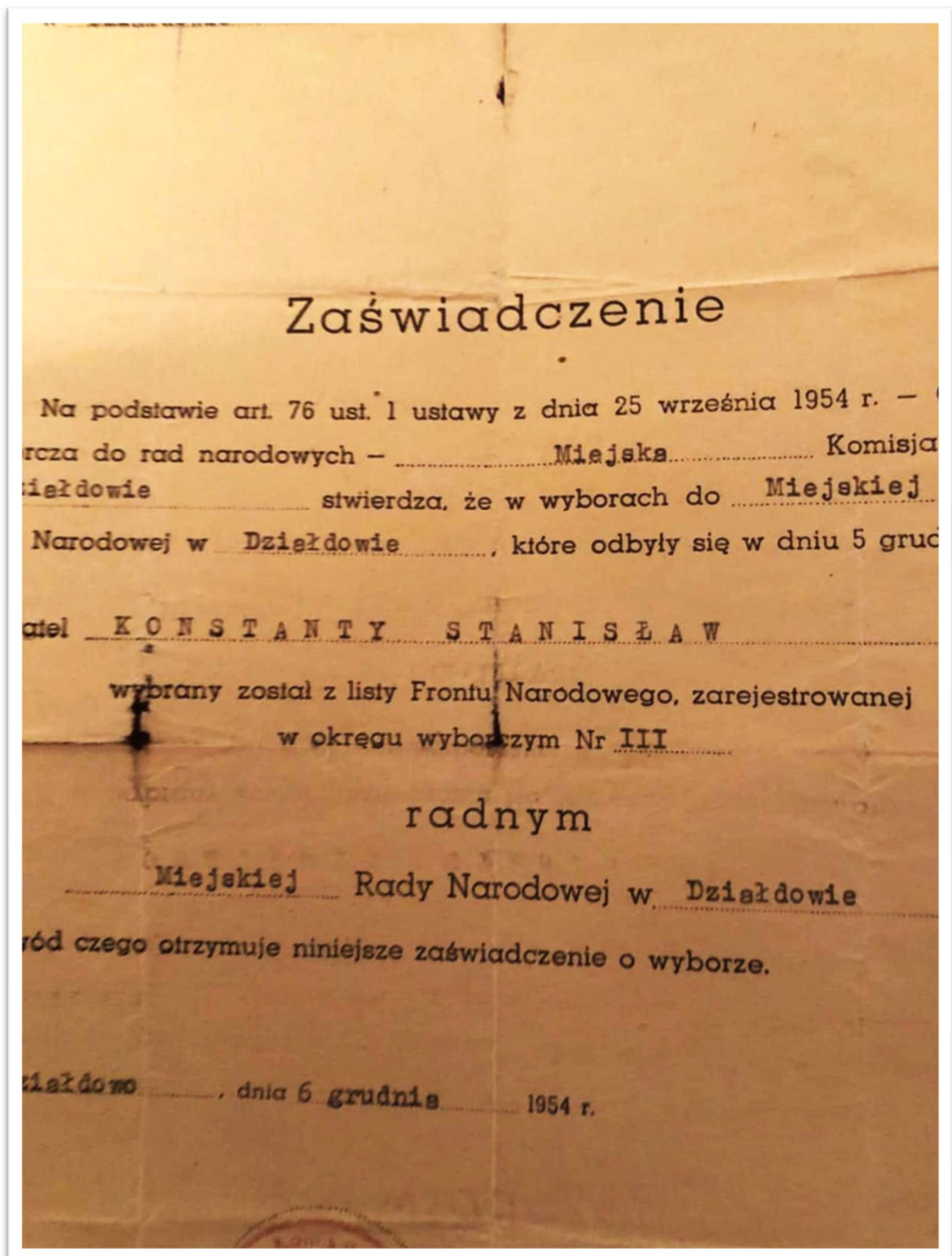

Ryc. 16. Karta z kroniki LO z lat 1976–1980. W składzie Rady Pedagogicznej w r. szk. 1977/1978 po raz ostatni — Stanisław Konstanty jako nauczyciel wychowania technicznego.

Ryc. 17. Uroczyste pożegnanie prof. Stanisława Konstantego, odchodzącego w 1980 roku na emeryturę. Od lewej profesorowie: Lidia Szyposz, Józef Godycki-Ćwirko, Telesfor Kocięcki, Alina Wrońska, Stanisław Konstanty.

ORGANIZACJE

Ryc. 18. Zaświadczenie o wyborze na radnego MRN w Dziadów (1954).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

Ryc. 19. Legitymacja członkowska ZNP (1964).

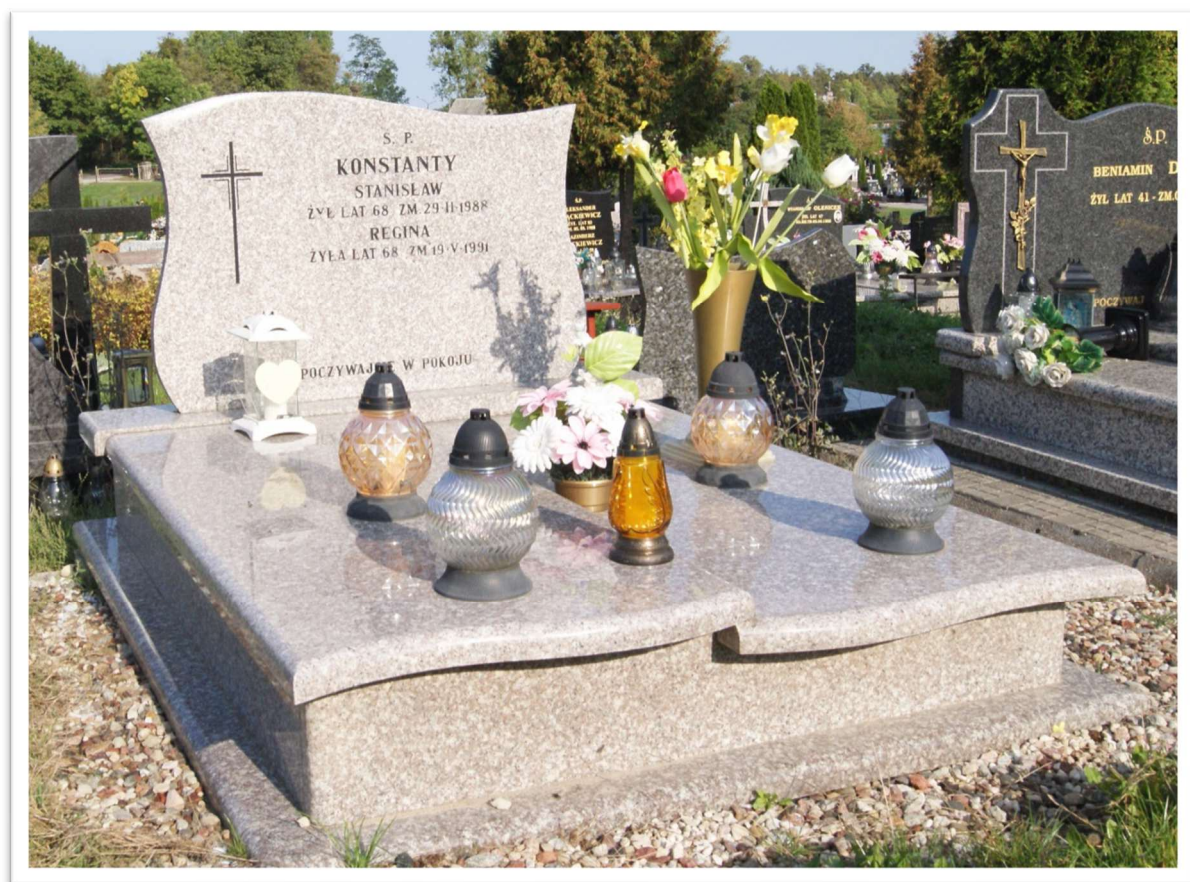
Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

Ryc. 20. Legitymacja członka ZBoWiD-u (1984).

Źródło: Archiwum prywatne Michała Konstantego

MIEJSCE SPOCZYNKU

Ryc. 21. Mogiła Reginy i Stanisława Konstantych na cmentarzu komunalnym w Szczytnie (2024).

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

Ryc. 22. Tablica inskrypcyjna na mogile Reginy i Stanisława Konstantych (2024).

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

*Tekst autoryzował Pan Michał Konstanty
Archiwalny materiał kadrowy LO zeskanowała Anna Tobolewska
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz*